

مرور کیفی نقش واقعیت مجازی در بهبود بازداری در کودکان و نوجوانان مبتلا به ADHD

زهرا حسین زاده ملکی^{1*}، الهه سیاف²

¹ استادیار، گروه روانشناسی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

² دانشجوی کارشناسی روان شناسی، نام دانشگاه، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

چکیده

زمینه: نقش نارسایی بازداری که از مؤلفه‌های کنش‌های اجرایی است در اختلال نارسایی توجه/فزون کنشی (ADHD) که اختلالی عصب‌تحوالی و رایج با آغاز در سنین کودکی است، برجسته می‌باشد. ADHD می‌تواند در سطوح شناختی و اجتماعی، زندگی فرد را، حتی تا بزرگسالی تحت‌الشعاع قرار دهد. از مداخله‌های نوین که در سال‌های اخیر در حوزه‌ی بهبود کنش‌وری اجرایی مبتلایان به ADHD مورد توجه بوده است واقعیت مجازی (VR) است. یک مرور کیفی بر مطالعات صورت گرفته با VR می‌تواند به توسعه‌ی کاربرد مداخله‌های مبتنی بر VR در گروه سنی کودکان و نوجوانان بیفزاید.

هدف: مطالعه حاضر با هدف مرور یافته‌های پژوهشی مداخله‌های مبتنی بر واقعیت مجازی (VR)، جهت بهبود بازداری در کودکان و نوجوانان مبتلا به ADHD انجام شد.

روش: مطالعه‌ی حاضر، یک مرور کیفی است که بدین منظور کلیدواژه‌های مبتنی بر MeSH (Medical Subject Headings) در پایگاه‌های دانش از جمله Pubmed، Google Scholar، ایران‌داک و Reaserch gate در بازه‌ی زمانی ۲۰۰۴ تا ۲۰۲۴ و به زبان فارسی و انگلیسی جستجو شد. کلیدواژه‌ها شامل عبارات (VR)، ADHD، Executive Function، Inhibition بود. با جستجوی معیارهای ورود و خروج تعداد ۲۵ مطالعه شناسایی شد. مبتنی بر معیارهای ورود و خروج شامل زبان انگلیسی و فارسی، پژوهشی بودن مطالعه، تکراری نبودن و بازه سنی کودکان و نوجوانان در بررسی چکیده‌ها تعدادی از مطالعات حذف شد.

نتایج: تعداد ۱۰ مقاله با توجه به معیارهای ورود و خروج مورد تحلیل شدند. نتایج نشان داد که بازداری می‌تواند با مداخله‌های مبتنی بر واقعیت مجازی تا میزان زیادی بهبود پیدا کند. با این حال، برخی از مطالعات بر روی نمونه‌های کوچک اجرا شده‌اند که باید در تعمیم آن به کل جامعه، محتاطانه عمل کرد.

نتیجه‌گیری: با در نظر گرفتن جذابیت‌های مداخلات مبتنی بر VR برای کودکان و نوجوانان مبتلا به ADHD که منجر به باقی ماندن آنان در فرآیند مداخله می‌شود، به عنوان یک مداخله کمکی، بکارگیری این فناوری نوین در بهبود مولفه‌ی بازداری یک راهبرد جدید با نتایج مطلوب است.

اطلاعات چکیده

حیطه موضوعی پژوهش: روانشناسی شناختی

نوع رویکرد پژوهشی: کیفی

نوع مقاله: مروری

کلیدواژه‌ها

اختلال نارسایی توجه فزون کنشی؛ واقعیت مجازی؛ بازداری؛ مرور کیفی؛

نویسنده مسئول*

زهرا حسین‌زاده ملکی درجه دکتری روانشناسی خود را از دانشگاه تربیت مدرس تهران دریافت کرد. در حال حاضر، او استادیار روانشناسی دانشگاه فردوسی مشهد است. علایق پژوهشی ایشان کنش‌وری اجرایی، اختلال‌های عصب‌تحوالی و آموزش توانمندی‌های شناختی است.

ارکید: 0000-0002-8583-405X

پست الکترونیکی:

z.hmaleki@um.ac.ir

نکات مورد توجه: